

Abonamântulu

Pentru monarchia:

Pre anu 6 fl., 1/2 anu
3 fl., 1/4 anu 1 fl. 50 cr.

Pentru strainatate:

Pre 1 anu 18 frcs., 1/2
anu 9 frcs., 1/4 anu
4 frcs. 50 cm.

Fóia apare in fie-care
Sâmbata.

Unirea

Fóia besericésca-politica.

Insertiuni

Unu şiru garmond:
odata 7 cr., a dóu'a óra
6 cr., a treia óra 5 cr.,
si de fie-care publica-
tiune timbru de 30 cr.

Totu ce privesce fóia
sè se adreseze la «Re-
dactiunea si Admini-
stratiunea Unirei»
in
Blasiu.

Anulu I.

Blaşiu 2 Maiu 1891.

Numerulu 18.

Christosu a inviatu!

De acestu cântecu gloriosu resuna sântele locaşuri in momântulu, cându cetitorii nostri primescu numerulu de faţa alu „Unirei“. Acestu adevèru, care vestesce cea mai stralucita minune facuta de Parintele cerescu pentru a vedî domneşirea Fiiului sèu si a dovedi originea domneşesca a religiunei creştine, insufleţiá odinióra pre sântii Apostoli in predicarea Evangheliei, mângaiá Beseric'a in prigonirile indurate pre nedreptulu, imbarbatá pre martiri in mijloculu chinurilor celoru mai cumplite si indemná pre toţi creştinii la deprinderea minunatelor virtuţi necunoscute de lumea pagâna, căci inviarea Domnului tuturor creştiniloru a fostu si este garanţi'a si dovéd'a cea mai puternica, că precum a inviatu Isusu, asiá vomu inviá si noi, si că afára de vieţi'a acést'a trecátore si plina de necasuri si suferinţe mai este inca o vieţi'a vecinica si fericita, care numai prin imitarea faptelor Domnului Christosu se póta dobândi.

Christosu a inviatu!

Cu aceste cuvinte se salúta creştinii si cu salutarea loru sânta vestescu din veacu in veacu si din neamu in neamu minunea Invierei, care a intorsu lumea la creştinismu, si se incuragéza unii pre alţii in drumulu, ce duce la fericirea cerésca si gloriós'a inviere.

Christosu a inviatu!

Aceste cuvinte resúna de pre buzele tuturoru Românloru dela Nistru pâna la

Tis'a, si din Pindu pâna in Carpaţi cá o dulce speranţa, cá precum a inviatu, dupa grele chinuri si erunta mórte, Mântuitorulu nostru la o gloria si fericire negraita, totu astfeliu si poporulu nostru mai curéndu ori mai târziu va trebui sè reinvie la o nóua vieţi'a religiós'a, sociala si culturala, si la o fericire statornica, neagitata si neturburata de uneltiri si asupriri nedrepte.

Christosu a inviatu!

Nu poteá pism'a fariseiloru si carturariloru sè suferi pre dreptulu Isusu. „Ce vomu face? — diceáu ei, — éta lumea tóta merge dupa Elu.“ Noi vedemu bine, cá toţi numai despre Elu vorbescu, toţi numai la Elu alérge, si poporulu l'ascúta cá pre unu profetu. Déca noi ilu vomu suferi in libertate, Elu ne va nimici. De acc'a este bine, sè-lu prevenimu, si fiindu cá a lui ruina este singurulu mijlocu pentru a nóstra aparare, trebue sè-lu ruinám si sè-lu pierdemu.

Inse ale loru sfaturi nebune rusinatule-a atotpoterniculu Domneşeu, care prin gloriós'a inviere a Sântului Sântiloru a datu o stralucita dovéda, cá dreptatea trebue se triumfeze odata si pre acestu paméntu.

Noi vedemu bine, dîcu carturarii si fariseii politici ai patriei nóstre, cá poporulu románu plinu este de vieţi'a si primitoriu de idei regenerátore, elu inaintéza in cultura, sporesce in numeru si in putere materiala, se alipesce de limb'a si tradiţiunile lui stramoşesce, íntra in

legatúri totu mai intime cu popórele latine din Apusu, si staruiesce pentru libertate si egala indreptáire politica. Lumea ilu privesce cu simpatie in nisuintele lui nobile, si-lu imbarbatéza in lupt'a lui drépta. Déca si noi ilu vomu lasá sè se desvólte pre cale fíresca si in deplina libertate, elu ne va cutropi.

Astfeliu graiescu fariseii si carturarii nostri politici si pre mîi de căi se încerca, sè ne puna piedeci in desvoltarea si propaşirea nóstra: faurescu legi esceptionale, cari paraliséza ori ce acţiune politica a poporului nostru, infintéza reuniuni de cultura, cari sè-lu desbrace de limb'a lui dulce si printr'éns'a de espresiunea cea mai marcata a individualitáţii sale, si calca in picióre chiar' si legile patriei, numai cá sè póta dá lovitúri de mórte instituteloru nóstre culturale, in cari s'a adapositu si abiá mai licuresce sacrulu focu alu românismului.

— Inse zadarnica este acésta incercare a loru, căci Domnedieu, care nu póte suferi nedreptatea pâna in capetu, spulberá-va planurile loru viclene, si poporulu nostru, déca cu staruinţa neobosita va luptá pentru drepturile sale politice si pentru libertatea de a sè poté cultivá si desvólta conformu firei sale românesci, nesmintitu are se reinvie la o nóua si in floritóre vieţi'a religiós'a, politica, sociala si culturala.

Christosu a inviatu!

Isusu ridicá pre Iud'a la demnitatea cea mai inalta, ce se póte dá unui mo-

Feuilleton.

Christosu a inviatu!

A ángeriloru choruri dau glasu de bucurie, Paméntulu se destépta din trist'a letargie, Mai caldu e blándulu sóre si lun'a mai senina, Creştinulu pléca fruntea smeritu si Ţi-se 'nehîna, O Dómne! . . . si-apoi strîga cu sufletu usiuratu Ađi mórtea-i omorita: Christosu a inviatu!

Christosu a inviatu!!!

Ieri faţi'a Ta, Christóse, scuipta de straini, Si ochii tòi de lacrimi si de dorere plini, Ađi rađe orbitóre din faţi'a Ta resáru, Morméntulu se deschíde — popórele trésáru, Si cerulu Te primescé in sinulu sèu curatu, Ér noi strigám pre urma-Ţi: Christosu a inviatu!

Christosu a inviatu!

Tu Dómne, mórtea morţi, mai ieri morindu strigái: O, iérta-le pécatulu! — Tu care vieţi'a dá, Si fá, Parinte sánte, cá jert'f'a mea sè fie Isvoru de vieţi'a sánta — la cei ce cu urgie Privescu in agonie pre fiiulu Tèu curatu. . . . Ađi? . . . chiar duşmanii strîga: Christosu a inviatu!

Christosu a inviatu!

Resúne dara lumea de glasu de bucurii, Saltáti ađi, inimi blánde; — beţráni, barbaţi, copii, Preoţi! redicáţi glasulu in lume si 'ndrasniţi, O cátu sunteţi voi astáđi de mari si fericíţi — Cându scéi, cá Domnulu vostru Preotulu-Imperatu A omoritu chiar mórtea — căci Elu a inviatu!

Christosu a inviatu!!!

Georgiu Simu.

Sunetu de clopotu.

(Sehitia).

Septemân'a „mare“ erá aprópe de sfêşitu. Dilele de patimi ale Mântuitorului trecúra un'a dupa alt'a, si se apropiáse diu'a cea mai insemnata, dómn'a si imperatés'a celoru alalte, se apropiáse dominec'a sânteloru Pasci.

In natura crá o linişte mare. Nici unu noru nu posomoriá albastrimea minunata a cerului de primavéra; nici unu vèntu nu scuturá ramurile pline de flori a arboriloru, si nici unu evenimentu estraordinariu nu turburá liniştea inimiloru pie, ce curatíte prin sântulu sacramentu, asteptáu diu'a Invierii celui fára de mórte.

Pretotindenea nu întâlniá decátu serinatate, veselie si bucurie sánta.

Si acum cându ómenii si tóte fiinţele sè

pregatiáu intru áşteptarea dílei Pasciloru, acum cându natur'a Ţi-se pareá cá voiesce sè se imbráce in alta haina plina de toate podóbele si se-şi imple de parfumu si odoru florile sale, acum cându toţi paru a se sêmţi atátu de fericíţi, acum numai o singura fiinţa stá inchisa in cas'a sa, cu cotulu rađimatu pre mésa, cu capulu plecatu pre mâna si pierdutu cu totul in dorerea, ce brázdase cu o nóua brazda lat'a sa frunte. Ochii sèi, in cari lucíáu doi bobi mari de lacrimi, priviáu Ţint'a la unu foiuţiu de hártie, ce stá sbárcitu pre mésa inaintea sa. Si acestu foiuţiu de hártie cu scriptur'a lui erá hotaritoriu pentru vieţi'a sa, acestu foiuţiu de hártie ilu aruncase pre elu omulu fericitu si indestulitu, pre elu care privesc cu ochii senini si fruntea redicata in faţi'a viitorului, ilu aruncase de odata din culmea fericirii in prapasti'a dorerii.

„Femei'a D-Vóstre scoborindu-se din cupeu se nenorocisc. Identitatea ei o descoperise o epistola, ce i-o scriserati D-Vóstra de curéndu. Ea se álla acum mórta in gar'a dela B. Şefulu staţiunei.“

Atát'a si nimicu mai multu. Si aceste puţine cuvinte eráu de ajunsu, cá se-i causeze atát'a dorere si nefericire chiar in aceste sánte díle.

ritoriu, primindu-lu în numărul celor doi spre de ce Apostoli, cari aveau să întemeieze cu cuvântul lor și să ocârmuiască cu înțelepciunea lor cea mai mare imperație pre pământ, îl înveță tainele înțelepciunii divine, îl înzeștră cu cea mai estinsă domnie preste lume, supunându-i chiar și puterea iadului, îi spelă picioarele și la cin'a cea mai de pre urma îl nutri cu trupul său și cu sângele său. Cu toate acestea Iud'a celui încărcat de atâtea binefaceri vinde pre neprețuitul său binefacătoriu pentru unu preț de batjocura. — Isusu înse învia gloriosu din mórtea pregatita de Iud'a celui fără de lege, care între cele mai cumplite muștrări de conștiință nu și afla odihna decât în mórtea rușinoasă a străngului.

Si tu, poporul meu, pre câți nu i-ai crescutu că pre fiii tui cu sudorea feței tale, cu sudori de sânge?! Ajută-tu-i-ai și datu-li-ai cu prisosu mijloce pentru a se lumina, cultivă și înaltă în societate la importante posturi și funcțiuni. Imprejmuitu-i-ai cu iubirea, stim'a și alipirea ta sincera și infocata. Plecatu-te-ai înaintea loru că înaintea celor mai mari binevoitori ai tui. — Inse ei te-au amăgitu și au doveditu cu faptele lor, că la sinul tău caldu șerpi veninoși ai crescutu. Șeșu't-au la o mēsa cu tine, și împartașitu-s'au din bunătățile tale, inse după ace'a te-au vëndutu pentru lucruri de nimica, pre cari numai vanitatea copilarăscă a omenilor fuduli mai pune ceva prețu. — Dar' după ce s'a descoperitu tradarea lor mârșava, unii dintre ei s'au aretatu de ce'a ce suntu intru adevēru: de nesce renegați fără inima, cari fațisu conspira cu contrarii tui întru a ta pierire.

Inse viu este Domnul, ei voru pieri între muștrări de conștiință, uități de tine, poporul meu, și desprețuți chiar și de aceia, cari i-au folosit de nesce unelte primejdioase, ce n'au potutu produce altu ceva, decât nefericirea patriei iubite. Er' tu, poporul meu, spre rușinarea tradatorilor tui vei reinvia, deca

cu taria vei ține și pre viitoriu la armonia fermecătoare a graiului românesc și la ideile regeneratoare ale adevăratului creștinismu, — deca vei ascultă de glasul acelor'a, cari nu ținu la românismu pentru folose materiale, interese egoistice și ambițiuni deșerte, ci numai din îndemnul nobil al inimei lor și din sentimentu adēncu pentru fericirea ta, — și deca în cursul grelelor lupte pentru existența nu-ți vei pierde curagiulu, ci vei luptă până în capetă cu barbația.

Christosu a înviatu!

Calumni'a a fostu arm'a, de care s'au folosit contrarii lui Isusu pentru a-lu nimici. Dis'au, că Elu a voitu, să se facă rege, că are pretențiuni asupr'a imperației Iidoviloru, că adeseori a îndemnatu pre omeni, să nu de dăre Cesarului, că voiesce să seduca poporul cu învețături primejdioase, cari ațifa resvratire și strica bunele moravuri; și pentru acēst'a calumnia Christosu a fostu restignitu. — Inse Domnedieu l'a înviatu și prin întemeierea unei imperații de natura deosebită de a imperației române a doveditu, că nu în contr'a Cesariloru a lucratu Fiulu lui Domnedieu.

Astfelu și pre tine, poporul meu, cu calumni'a voiescu să te nimicească. Impotriv'a ta, care cu sângele tău ai îngrășatu acestu pământ, cu sudorea feței tale l'ai udatu și cu osamintele stramoșilor și parinților tui l'ai consacratu, — împotriv'a ta înca striga contrarii tui, că nu iubesci acestu pământ, acēsta țera, acēsta patria, pre care nime nu o iubesc mai multu de câtu tine. Omenii, cari lucră și nopte pentru fericirea ta și consolidarea patriei comune, suntu calumniați de rei patrioți, prigonii, și eschiși dela bunătățile comune ale patriei mame. Inse rămă statornicu și pre venitoriu pre calea apucată, iubitul meu popor, lucră și pre viitoriu pentru a toturor libertate și dreptate și pentru cultura și viața românească pre pământul sacru al patriei acesteia, și atunci tu vei reinvia

la o nouă viață și vei dovedi, că nu tu ești contrariulu patriei, ci calumniatorii tui sunt, cari lucră orbesc la a ei ruina, și că aspirațiunile tale legitime nu numai n'au fostu periculoase și stricaciōse, ci chiaru folositoare pentru ea.

Christosu a înviatu!

Strigat'au contrarii lui Isusu, că nimicu bunu nu pōte ieși din Galile'a. Strigat'au contrarii „Unirei“, că din Blașiu numai desbinare se produce între Români. Și unii și alții s'au iușelatu și mai amaru se voru înșelă, deca în lucrarea noastră sântă, care are de scopu numai mărirea lui Domnedeu, binele sântei Biserice și cultur'a religio-morală a poporului nostru, vomu capetă spriginu și ajutoriu de acolo, de unde suntemu îndreptățiți a-lu așteptă, și deca clerulu și poporul nostru se va grupă cu însuflețire în giurul steagului, care cu încredere în ajutoriulu lui Domnedeu l'amu înaltatu și-lu susținemu cu multa jertfa și abnegațiune, dar' pre care nu-lu vomu parasi nice odată, ori câtu de nedreptă ar' fi insult'a, ce i-o facu unii, și condamnabila nepasarea, cu care-lu privescu alții. Neclatiți în acēsta hotarire nobilă și în aceste zile mari și luminate, aprinși de focul sacru al iubirei de Domnedeu, de popor și patria, salutăm din inima pre cetitorii noștri cu mângăiosulu cântec: *Christosu a înviatu!*

Explosiunea din Rom'a. — Explosiunea înfricoșată întēplată în Rom'a în fortulu dela Monte-Verde, a cărei detaluri o afla cetitorii între *noutăți*, a fostu ea efectulu unei *intēplări* seau a unei *crime*? Eca întrebarea, ce au pus'o în parlamentu doi deputați ministriloru italieni de interne și de resboiu, *Nicotera* și *Pelloux*, și care trebuie să și-o puna totu insulu, cetindu ingrozitoare detaluri ale acelei exploziuni. Ministrii au respunsu, că nu seiu înca pricin'a exploziunii, că voru face toate cercetările posibile pentru descoperirea ei, și că deocamdata nu suntu indicii, din cari să se pōta conchide la o crimă.

„O, de-ași potē-o învia!“ esclamă elu de odată treditu din meditări sale, încleștându-și mâinile plinu de desnădăjduire. Elu își sēmția toate membrele paralizate, i-se parca că sângele a încetatu a mai curge prin vinele sale, că puterile l'au parasitu cu deseversire. Si cu toate acestea, elu totuși trebuia să se imbarbateze, totuși trebuia să și readune înca atât'a putere în sine și să plece la locul funestu, să mai veda înca odată remașițele scumpe ale soției sale, și apoi . . . deși cu inima frântă, are să se despărta de figur'a frumoasă a Corneliiei sale pentru vecinicie . . . Si la acestu engetu capulu îi cadu pre pieptu, și o lacrimă fierbinte își făcu drumu pre obrazulu său.

Dar' elu se ridică de odată de pre scaunu și începă a caută prin casa după paralie, apoi ieși în grabă în strada, și se îndreptă cu iuțela spre gara, spre acea gara, la care sperase cu câte-va ore mai înainte, că va grabi întru întēmpinarea iubitei sale Corneliie.

O, și afăra eră atâtu de frumosu: Sorele de multu își luase remasu bunu dela pământulu reintineritu, și lun'a încungiurată cu mii și mii de stele sclipeă atâtu de maestaticu pre bolt'a azură a ceriului. O privighitoare îngână în o pădurice din apropierea orașului o melodie plină de dulcēța, și unu zefru linu undulă crengile arboriloru încărcându-și brațulu cu flori și parfumu.

Dar' sermanulu omu treceă nepasatoriu pre lănga toate aceste frumșete și podobe ale naturii. Pentru elu aerulu n'avea nici o sanătate, și viersulu privighitōrei nu eră de locu încântătoriu. Elu pașia înainte cându mai inte cându mai incetu, cu capulu plecatu în jos și cu ochii fiesăți pre pământu.

În urma ajunse la gara. Dar' totu atunci sunase unu clopoțelu, și o șueratura ascuțită despica aerulu. Trenulu plecase. Si asiă elu nu mai potea nici să se mai mângăie, că va veded trupulu soției sale. Altu trenu nu mai plecă în direcțiunea ace'a până de cătra ziua. În scurtu după ace'a se auđi erași o sunare de clopoțelu și erași sosise unu trenu. Cu acele trenu trebuia să sosēscă Corneli'a lui.

Pre peronu calatorii erău întēmpinati de amici și consăngeni, cari îi salutău cu cordialitate, le strîngeau mână afabilu și îi bineventău. Elu singuru stă retrasu în unu colțu alu salei de așteptare cufundatu în întunerecu. Pentru elu nu sosise nime, căci ace'a, pre care speră, că o va salută chiar' în noptea acēst'a, ace'a, cu care credea, că va serbă în fericire și bucurie serbatorile sante, ace'a, ce se chemă cându-va feme'a lui, acum stă rece, intinsa pre vre-o masă din gar'a B. O adēncă tristēța se intinse din nou preste fața sa, inim'a i-se rupeă de dorere, și desnădăjduitu ieși din gara și plecă fără scopu

spre șesulu, ce se întindeă în apropierea orașului și a garei.

Neu'a, ce înainte de acēst'a acoperise cu o pătură albă tota împregiurimea, se topise, și valisora, ce curgea de pre unu munte din apropiere, eră înflată, semne că rațele binefacătoare ale sōrelui sparsea ghiția rece, că se făcu locu verșiloru podobe ale primaverii. Si asiă cum Ștefanu privia gânditoriu și tristu la undele înflăte ale riului, i-se parca, că în vâjăitulu, ce-lu produceau valurile lui, aude o voce tainică, care îl chemă, dicându-i: „Vino cu noi!“ Si lui i-se parca, că acēsta voce îi demandă, căci elu voia să o asculte; inim'a începă ai sbocoti puternicu, și în mintea lui de odată se nascu o idee, care totu mai multu îlu îndemnă să de ascultare viersului, ce ieșiă din unde, și care atâtu de limpede îi sună la urechi: „Vino cu noi!“ Si ce să și facă elu acum în acēsta lume ticalōsă fără de acea ființa, pre care atâtu de multu o iubiă? Mai bine să asculte de vâjăitulu undelor și să se duca cu ele, căci da de cumva ele îl voru duce, să se iniālnească mai curēndu cu ea. Acum se hotarise, nu mai aveă de ce să traiscă. . . . Atunci prin liniștea mormēntală, ce domnia în giurul lui, se auđi aievea unu viersu mai ântăiu incetu, și linu și apoi totu mai puternicu și mai sonor.

Ștefanu trasari. Eră sunetulu clopotului, care spunea în limb'a lui metalică o minune,

Nu este si nici nu p $\acute{o}$ te fi inten $\acute{t}$ iu $\acute{n}$ ea n $\acute{o}$ stra, s $\acute{e}$ respundem $\acute{u}$ la intrebarea de mai sus, c $\acute{a}$ ci d $\acute{e}$ ca n $\acute{a}$ u pot $\acute{u}$ te s $\acute{e}$ r $\acute{e}$ s $\acute{p}$ undea la ea ministrii competent $\acute{i}$, cu at $\acute{a}$ tu mai pu $\acute{t}$ inu vom $\acute{u}$ pot $\acute{e}$ -o face noi. Scop $\acute{u}$ lu nostru este numai, s $\acute{e}$ ar $\acute{e}$ t $\acute{a}$ mu din incident $\acute{u}$ lu catastrofei acesteia, c $\acute{a}$, ori a fost $\acute{u}$ ea efect $\acute{u}$ lu unei int $\acute{e}$ mpl $\acute{a}$ ri ori a unei crime, situa $\acute{t}$ iu $\acute{n$ ea Italiei este f $\acute{o}$ rte precaria, $\acute{e}$ ra starea creata Pontificel $\acute{u}$ Roman $\acute{u}$ din partea guvern $\acute{u}$ lu italian $\acute{u}$ nesuferita.

Catastrofa a fost $\acute{u}$ ea efect $\acute{u}$ lu unei int $\acute{e}$ mpl $\acute{a}$ ri? Ei bine, at $\acute{u}$ nci de ce nu se ingr $\acute{e}$ ș $\acute{e}$ ce guvern $\acute{u}$ lu, c $\acute{a}$ astfel $\acute{u}$ de int $\acute{e}$ mpl $\acute{a}$ ri teribile s $\acute{e}$ nu se p $\acute{o$ ta int $\acute{e}$ mpl $\acute{a}$? Cu ce conș $\acute{c}$ iința p $\acute{o$ te s $\acute{e}$ aș $\acute{e}$ de un $\acute{u}$ guvern $\acute{u}$ int $\acute{e}$ lept $\acute{u}$ si preved $\acute{e}$ tor $\acute{u}$ in apropiarea oraș $\acute{u}$ lu neș $\acute{t}$ e magazine incarcate cu praf $\acute{u}$ de puș $\acute{c}$ a si cu alte materii explozive? Si s $\acute{e}$ observ $\acute{a}$ mu, c $\acute{a}$ in fort $\acute{u}$ lu dela Monte-Verde se afl $\acute{a}$ numai a *cincia parte* din materiile explozive adunate in cele alalte partru forturi, cu cari e incungiu $\acute{r}$ ata Rom $\acute{a}$. Cum va pot $\acute{e}$ s $\acute{e}$ r $\acute{e}$ s $\acute{p}$ undea guvern $\acute{u}$ lu inaintea lui Domned $\acute{e}$ u si inaintea $\acute{o}$ menilor de pericol $\acute{u}$ lu acel $\acute{a}$, c $\acute{a}$ ruia ț $\acute{i}$ ne esp $\acute{u}$ sa popora $\acute{t}$ iu $\acute{n$ ea Romei? Negricea ac $\acute{e}$ ș $\acute{t}$ a nu este ea $\acute{o}$ re o n $\acute{o$ ua si evident $\acute{a}$ dov $\acute{e}$ da despre nefericirea, ce a ad $\acute{u}$ s $\acute{o}$ asupr $\acute{a}$ Italiei guvern $\acute{u}$ lu subalpin $\acute{u}$ usurpatoriu?

Dara se p $\acute{o$ te si ac $\acute{e}$ a, c $\acute{a}$ exploziunea s $\acute{e}$ fia efect $\acute{u}$ lu unei crime. Posibilitatea ac $\acute{e}$ ș $\acute{t}$ a nu este eschisa, si opiniunea p $\acute{u}$ blic $\acute{a}$ indata la inceput $\acute{u}$ a fost $\acute{u}$ inclin $\acute{a}$ ta c $\acute{a}$ tra ac $\acute{e}$ ș $\acute{t}$ a parere. Suntu indicii, din cari se p $\acute{o$ te conchide, c $\acute{a}$ si guvern $\acute{u}$ lu inca afl $\acute{a}$ posibila ipotes $\acute{a}$ ac $\acute{e}$ ș $\acute{t}$ a. Anume ministr $\acute{u}$ lu de interne Nicotera r $\acute{e}$ s $\acute{p}$ und $\acute{e}$ nd $\acute{u}$ la interpe $\acute{l}$ atiunea, ce i-s $\acute{a}$ facut $\acute{u}$, a afl $\acute{a}$ tu de lipsa a laud $\acute{a}$ abnega $\acute{t}$ iu $\acute{n$ ea regel $\acute{u}$, care indata grabl $\acute{a}$ loc $\acute{u}$ lu catastrofei, si entusiasm $\acute{u}$ lu, cu care primi popor $\acute{u}$ lu pre regele. De ce? Pentru-c $\acute{a}$ prea bine ș $\acute{e}$ te guvern $\acute{u}$ lu, c $\acute{a}$ bazele monarhiei italiene suntu ad $\acute{e}$ ncu elatinate. Si nici nu se p $\acute{o$ te altcum, de $\acute{o}$ re-ce monarh $\acute{u}$ italia $\acute{n}$ a s $\acute{a}$ ridicat $\acute{u}$ despreț $\acute{u}$ nd $\acute{u}$ si calc $\acute{a}$ nd $\acute{u}$ in peci $\acute{o}$ re drepturile inalienabile de suveranitate ale Pontificel $\acute{u}$ Roman $\acute{u}$. Itali $\acute{a}$ a ajuns $\acute{u}$ sub guvernele liberale si usurpat $\acute{o}$ re la ruin $\acute{a}$ economic $\acute{a}$ si la ruin $\acute{a}$ finanț $\acute{a}$ ra. Pauperism $\acute{u}$ lu

creș $\acute{c}$ e in m $\acute{e}$ s $\acute{u}$ ra ingr $\acute{e}$ ș $\acute{e}$ toare. Socialism $\acute{u}$ lu si anarchism $\acute{u}$ lu se laș $\acute{e}$ ș $\acute{e}$ ce pre $\acute{d}$ i ce merge, si nemulț $\acute{a}$ mirea a ajuns $\acute{u}$ la culme. Mai adaugem $\acute{u}$ la t $\acute{o$ te aceste creș $\acute{c}$ erea memorala si antireligioș $\acute{a}$ a t $\acute{e}$ nerime $\acute{i}$, si $\acute{e}$ ca ic $\acute{o}$ n $\acute{a}$ complet $\acute{a}$ a st $\acute{a}$ rii nefericite, in care se afl $\acute{a}$ frum $\acute{o}$ s $\acute{a}$ Italia. In Rom $\acute{a}$ mii de lucratori $\acute{a}$ mb $\acute{l}$ a f $\acute{a}$ ra lucr $\acute{u}$, darea e enorm $\acute{a}$, eș $\acute{e}$ cutorii nemiloși, si f $\acute{o}$ mea mai nemil $\acute{o}$ ș $\acute{a}$ dec $\acute{a}$ tu t $\acute{o$ te. Intre astfel $\acute{u}$ de impregiu $\acute{r}$ ari fire-ar mirare, d $\acute{e}$ ca exploziunea dela Monte-Verde ar fi efect $\acute{u}$ lu unei crime?

$\acute{E}$ ca la ce a ajuns $\acute{u}$ Itali $\acute{a}$ prin unitatea sa naț $\acute{o}$ nal $\acute{a}$! Si $\acute{o}$ re pentru ce? Pentru-c $\acute{a}$ in loc $\acute{u}$ de a se ingr $\acute{e}$ ș $\acute{e}$ ti de consolidarea si de d $\acute{e}$ ș $\acute{v}$ oltarea sa intern $\acute{a}$, trebue s $\acute{e}$ -și d $\acute{e}$ toți banii pre inarm $\acute{a}$ ri netrebnice, pentru-c $\acute{a}$ s $\acute{e}$ p $\acute{o$ ta asigur $\acute{a}$ independința si unitatea sa in contr $\acute{a}$ Venerabil $\acute{u}$ lu Betr $\acute{a}$ nu si a celor $\acute{u}$ 150 gardiști din Vatican $\acute{u}$. — Dara in fine si Italianii incepu a ved $\acute{e}$ radecin $\acute{a}$ relelor, de cari sufer $\acute{e}$ t $\acute{e}$ r $\acute{a}$ lor $\acute{u}$. Fulger $\acute{u}$ lu produs $\acute{u}$ prin exploziunea dinamite $\acute{i}$ a luminat $\acute{u}$ mulți creeri. Numai de i-ar lumin $\acute{a}$ pre toți, p $\acute{a}$ na c $\acute{a}$ nd $\acute{u}$ nu e inca prea t $\acute{a}$ rd $\acute{u}$.

Catastrofa ac $\acute{e}$ ș $\acute{t}$ a mai ar $\acute{e}$ ta in fine condiț $\acute{i}$ unea ac $\acute{e}$ a nesuferita, in care a ajuns $\acute{u}$ Capital $\acute{a}$ creș $\acute{t}$ inism $\acute{u}$ lu. Rom $\acute{a}$, Cetatea Papiilor, l $\acute{e}$ gan $\acute{u}$ lu civilizaț $\acute{i$ unii si a artelor, muș $\acute{e}$ nu toturor $\acute{u}$ minunilor $\acute{u}$ produse de genț $\acute{u}$ lu omenesc $\acute{u}$, e prefacut $\acute{a}$ intr $\acute{o}$ casarma si e incungiu $\acute{r}$ ata din t $\acute{o$ te p $\acute{a}$ rț $\acute{e}$ le de fortificaț $\acute{i$ uni implute cu tot $\acute{u}$ fel $\acute{u}$ lu de materii explozive.

O nenorocire, o mica revoluț $\acute{i$ une anarchista este destul $\acute{a}$, pentru c $\acute{a}$ forturile acele s $\acute{e}$ sb $\acute{o}$ re in aer $\acute{u}$, si pentru c $\acute{a}$ prin exploziunea lor $\acute{u}$ s $\acute{e}$ ingr $\acute{o}$ ș $\acute{e}$ sub ruine t $\acute{o$ te comorile de arta adunate in Rom $\acute{a}$. Chiar si cugeț $\acute{u}$ lu, c $\acute{a}$ o asemenea posibilitate nu este eschisa, ne inghi $\acute{e}$ ta s $\acute{a}$ ngele in vine si ne opresce resuflarea. Da, c $\acute{a}$ ci Rom $\acute{a}$ cu tesaurii ei nu este numai a Italianilor $\acute{u}$, ea este proprietatea inalienabil $\acute{a}$ a intreg $\acute{e}$ i lumi civilizate, ea este si trebue s $\acute{e}$ rem $\acute{a}$ na p $\acute{u}$ rurea si pentru toți o mama comun $\acute{a}$, *alma mater*.

P $\acute{a}$ na c $\acute{a}$ nd $\acute{u}$ va suferi lumea civilizata, c $\acute{a}$ ac $\acute{e}$ ș $\acute{t}$ a mama scumpa s $\acute{e}$ fia esp $\acute{u}$ sa vandalism $\acute{u}$ lu unui guvern $\acute{u}$ usurpatoriu?

ce s $\acute{a}$ int $\acute{e}$ mplat $\acute{u}$ inainte cu sute de ani. . . „Elu a suferit $\acute{u}$ tort $\acute{u}$ ri si chin $\acute{u}$ ri grozave, pentru c $\acute{a}$ se-mi d $\acute{e}$ vi $\acute{e}$ ta, care e cel $\acute{u}$ mai scump $\acute{u}$ bun $\acute{u}$, ce-l $\acute{u}$ pot $\acute{u}$ ave, si eu . . . eu, ce er $\acute{a}$ s $\acute{e}$ fac $\acute{u}$!“ Si at $\acute{u}$ nci un $\acute{u}$ cutr $\acute{e}$ mur $\acute{u}$ trec $\acute{u}$ repede prin membrele sale obosite, si nesce sudori reci aparura pre fruntea sa incinsa de dorere. Elu își ș $\acute{t}$ erse cu m $\acute{a}$ n $\acute{a}$ aceste sudori si $\acute{o}$ re cum recreat $\acute{u}$ își indrept $\acute{a}$ preș $\acute{e}$ su paș $\acute{u}$ lu spre oraș $\acute{u}$ pre o c $\acute{a}$ r $\acute{a}$ r $\acute{u}$ ș $\acute{e}$ lui at $\acute{a}$ tu de bine cunoscut $\acute{a}$, pre care adese se pre $\acute{a}$ mb $\acute{l}$ ase el $\acute{u}$ cu Corneli $\acute{a}$ lui la lumin $\acute{a}$ lunei ascult $\acute{a}$ nd $\acute{u}$ dulcele c $\acute{a}$ nt $\acute{a}$ ri ale privilegi $\acute{o}$ relor $\acute{u}$.

In scurt $\acute{u}$ ajuns $\acute{e}$ in satu si se apropi $\acute{a}$ ș $\acute{e}$ de locuinț $\acute{a}$ sa, ce st $\acute{a}$ situat $\acute{a}$ in o gradina frum $\acute{o}$ ș $\acute{a}$ intre o mulț $\acute{e}$ me de pomi in floriti. Elu afl $\acute{a}$ uși $\acute{a}$ gradinei deschis $\acute{a}$, dar' ac $\acute{e}$ ș $\acute{t}$ a nu-l $\acute{u}$ turbur $\acute{a}$ de loc $\acute{u}$. „O voi filasat $\acute{o}$ deschis $\acute{a}$ “, cuget $\acute{a}$ el $\acute{u}$, „in grab $\acute{a}$, in care ieș $\acute{i}$ ș $\acute{e}$ ș $\acute{e}$ m, c $\acute{a}$ nd $\acute{u}$ me indrept $\acute{a}$ ș $\acute{e}$ m la staț $\acute{i$ une.“ Dar' $\acute{e}$ ca p $\acute{a}$ r $\acute{e}$ ț $\acute{u}$ casei îi aparura de odata dintre arbori, si el $\acute{u}$ $\acute{e}$ rași își aduse aminte de dorerea, ce-l $\acute{u}$ lovisc $\acute{e}$, si vol s $\acute{e}$ se reint $\acute{o}$ rca din nou la gara. Se reflect $\acute{a}$ ș $\acute{e}$ inse, c $\acute{a}$ mai este inca destul $\acute{u}$ t $\acute{e}$ mp $\acute{u}$.

Si apoi pași mai inainte. Dar' in f $\acute{e}$ r $\acute{e}$ ș $\acute{t}$ a casii el $\acute{u}$ ved $\acute{u}$ o figur $\acute{a}$ omen $\acute{e}$ ș $\acute{c}$ a, er $\acute{a}$ un $\acute{u}$ chip $\acute{u}$ de feme $\acute{e}$, care ce-l $\acute{u}$ zar $\acute{u}$ îl $\acute{u}$ strig $\acute{a}$ cu multa dulc $\acute{e}$ ta pre nume.

„Cornelio, ești tu? se p $\acute{o$ te?“ esclama

el $\acute{u}$ af $\acute{a}$ ra de sine, necred $\acute{e}$ nd $\acute{u}$ -și ochilor $\acute{u}$ si urechilor $\acute{u}$.

„Eu sum, Stefane draga,“ d $\acute{u}$ ș $\acute{e}$ ace $\acute{a}$ -și v $\acute{o}$ ce, si d $\acute{o$ ue m $\acute{a}$ ni îl $\acute{u}$ imbr $\acute{a}$ ț $\acute{i}$ ș $\acute{a}$ ra. „Dar' ce ai? Ai fost $\acute{u}$ ingrijat $\acute{u}$ de int $\acute{a}$ rziarea mea? Ce-ți lipsesc $\acute{e}$? tu pari at $\acute{a}$ tu de schimbat $\acute{u}$!“

„Cornelio! scump $\acute{a}$ mea Corneli $\acute{e}$!“ si el $\acute{u}$ nu mai pot $\acute{e}$ $\acute{a}$ d $\acute{u}$ ș $\acute{e}$ alt $\acute{u}$ cuv $\acute{e}$ nt $\acute{u}$.

Privirile lor $\acute{u}$ se cutr $\acute{e}$ murasera, faț $\acute{a}$ barbatului s $\acute{e}$ u er $\acute{a}$ schimbat $\acute{a}$ f $\acute{o}$ rte tare. Tremur $\acute{a}$ nd $\acute{u}$ își bag $\acute{a}$ el $\acute{u}$ m $\acute{a}$ n $\acute{a}$ in busunari $\acute{u}$ lu cabatului si sc $\acute{o}$ ș $\acute{e}$ de acolo funest $\acute{a}$ telegrama.

Ea i-o apuc $\acute{a}$ din m $\acute{a}$ na si i-o cetl $\acute{a}$ la lumin $\acute{a}$ lunei!

„D $\acute{o}$ mne i $\acute{e}$ rta-o! c $\acute{a}$ tu de grozav $\acute{u}$ fu pedepsit $\acute{a}$! Ascult $\acute{a}$, Stefane. C $\acute{a}$ nd $\acute{u}$ tren $\acute{u}$ lu se apropi $\acute{a}$ ș $\acute{e}$ de gar $\acute{a}$ B., eu adormisem, si o feme $\acute{e}$, ce fusese in acel $\acute{a}$ -și cupeu cu mine, își furase portofoli $\acute{u}$ lu, in care er $\acute{a}$ si ultim $\acute{a}$ ta epistola. Ea c $\acute{a}$ se nu fia descoperit $\acute{a}$, s $\acute{e}$ grabise in B. s $\acute{e}$ se scob $\acute{o}$ re inte din cupeu, Domned $\acute{e}$ u inse o pedepsise. Ea cađ $\acute{u}$ sub r $\acute{o$ te si f $\acute{i}$ omorit $\acute{a}$.“ Si at $\acute{u}$ nci clopotele beserice $\acute{i}$ resunara $\acute{e}$ rași, de asta data mai puternic $\acute{u}$ si mai mult $\acute{u}$, si un $\acute{u}$ c $\acute{a}$ ntec $\acute{u}$ de bucurie strabat $\acute{u}$ intr $\acute{e}$ ga comun $\acute{a}$, vestind $\acute{u}$ c $\acute{a}$ „Christosu a invi $\acute{a}$ tu“.

„Christosu a invi $\acute{a}$ tu!“ — esclama si Stefan $\acute{u}$ lu fericit $\acute{u}$. „Vino la beserica, c $\acute{a}$ acolo se in $\acute{a}$ lț $\acute{a}$ mu rogaciuni de mulț $\acute{a}$ mita pentru scaparea ta. Domned $\acute{e}$ u fia laudat $\acute{u}$!“

A.

Incunoscințare.

Dela Direcț $\acute{i$ unea Preparandiei din loc $\acute{u}$ primim $\acute{u}$ urmatoriu $\acute{u}$ avis $\acute{u}$:

Nr. 78—1891.

Onorata Redacțiune!

In interes $\acute{u}$ lu docenților $\acute{u}$ poporali dela sc $\acute{o$ lele n $\acute{o}$ ș $\acute{t$ re greco-catolice din Archidieceș $\acute{a}$, Ve rogu se binevoit $\acute{i}$ a face cunoscut $\acute{u}$ in preț $\acute{u}$ it $\acute{a}$ n $\acute{o}$ ș $\acute{t$ ra „Unirea“, c $\acute{a}$ drept $\acute{u}$ termin $\acute{u}$ pentru ț $\acute{i}$ ner $\acute{e}$ ea esamenului de cualificaț $\acute{i$ une la Institut $\acute{u}$ lu preparandial $\acute{u}$ greco-catolic $\acute{u}$ din Blaș $\acute{u}$, s $\acute{a}$ staverit $\acute{u}$ pentru anul $\acute{u}$ curent $\acute{e}$ 1-m $\acute{a}$ si urmat $\acute{o$ rele $\acute{d}$ ile ale lunei Iuniu, si anume:

In 1-m $\acute{a}$ esamen $\acute{u}$ scripturistici u din *pedagogia-metodu*, respective limb $\acute{a}$ matern $\acute{a}$; in a 2-a esamen $\acute{u}$ scripturistici u din *matematica geometria*; si

in a 3-a esamen $\acute{u}$ scripturistici u din *limb $\acute{a}$ magiara*,

er' in $\acute{d}$ iu $\acute{a}$ a patr $\acute{a}$ si cele urmat $\acute{o$ re se c $\acute{o}$ ntinua cu *esamen $\acute{e}$ le verbale*.

Deci toți acei docenți, cari voiescu s $\acute{e}$ se supuna la acest $\acute{u}$ esamen $\acute{u}$, se-și subst $\acute{e}$ rna rog $\acute{a}$ ri $\acute{e}$ sale pre calea oficielor $\acute{u}$ protopopesci concernente la Preavenerat $\acute{u}$ lu Ordinariat $\acute{u}$ metropolitan $\acute{u}$ greco-catolic $\acute{u}$ de aici cel $\acute{u}$ puț $\acute{u}$ inu p $\acute{a}$ na in 16 Maiu st. n. a. c. instruat $\acute{e}$ in sens $\acute{u}$ lu Reglamentului archidieceș $\acute{a}$ nu pentru ț $\acute{i}$ ner $\acute{e}$ ea esamenului de cualificaț $\acute{i$ une de d $\acute{t}$ o 5 Martie Nr. 207—1872 cu:

a) *Estrasu matriculariu de botez $\acute{u}$* ,

b) *Atestatu despre absolvarea cursului pedagogic $\acute{u}$ in vre-o preparandie public $\acute{a}$ din patria*,

c) *Atestatu despre anul $\acute{u}$ de praxa*, prescriș $\acute{u}$ prin §. 102 alu articolului de de lege XXXVIII—1868, si

d) c $\acute{a}$ neincungiu $\acute{r}$ atu de lipsa cu *testimoniu despre portarea morala*.

La acest $\acute{u}$ esamen $\acute{u}$ in sens $\acute{u}$ lu §-lui 2 lit. c) alu amintitului Reglament $\acute{u}$ se mai admit $\acute{u}$ si de acei indiviđi, cari pre cale privat $\acute{a}$ s $\acute{a}$ u pregatit $\acute{u}$ spre docentura, pre l $\acute{a}$ nga condiț $\acute{i$ unile de sub *a*, *c*, si *d*, d $\acute{e}$ ca vor $\acute{u}$ doved $\acute{i}$, c $\acute{a}$ au funcț $\acute{o}$ nat $\acute{u}$ c $\acute{a}$ docenți t $\acute{e}$ mp $\acute{u}$ mai indelungat $\acute{u}$ si neinterupt $\acute{u}$.

T $\acute{o$ te oficiele protopopesci gr.-cat. suntu rog $\acute{a}$ te, se binevoiesca a notific $\acute{a}$ docenților $\acute{u}$ interesați din tractele sale acest $\acute{u}$ termin $\acute{u}$ de esamen $\acute{u}$ dimpreună cu condiț $\acute{i$ unile mai susu specificate.

Dupa cari sum

Blaș $\acute{u}$, la 23 Aprile 1891 st. n.

cu t $\acute{o$ ta stim $\acute{a}$

Georgiu Munteanu,
directoru preparandial $\acute{u}$

Revista beseric $\acute{e}$ sca.

Rom $\acute{a}$.

Intre Portugali $\acute{a}$ si intre Statele Congo, respective intre regele Belgiei, care este protector $\acute{u}$ lu Statului Congo, s $\acute{a}$ u fost $\acute{u}$ ivit $\acute{u}$ neint $\acute{e}$ legeri cu privire la det $\acute{e}$ rmurirea teritoriului Muata-Yamvo. P $\acute{a}$ rț $\acute{e}$ le litigante au fost $\acute{u}$ decis $\acute{u}$, c $\acute{a}$ la casu c $\acute{a}$ nd $\acute{u}$ negoț $\acute{i}$ ariile diplomatice dintre ambele state nu aru duce la rezultat $\acute{u}$ lu dorit $\acute{u}$, s $\acute{e}$ r $\acute{o$ ge pre S $\acute{a}$ nt $\acute{a}$ Sa Sumulu Pontifice, c $\acute{a}$ s $\acute{e}$ prim $\acute{e}$ ș $\acute{c}$ a ofici $\acute{u}$ lu de mijlocitoriu, seau mai bine de arbitru. Negoț $\acute{i}$ ariile nu au avut $\acute{u}$ rezultat $\acute{u}$. Acum

deci ambele state au oferit Sântiei Sale oficiulu de arbitru, obligându-se că judecat'a Dênsului o voru privi de definitivă. Sânti'a Sa a primitu oficiulu oferit, si in scurtu tîmpu se pôte așteptă judecat'a definitivă, care fără indoiéla va corespunde adevêrului si dreptății, precum s'a întemplat si cu ocasiunea mijlocirei oferite Sântiei Sale referitoriu la insulele Caroline.

Budapest'a.

Dela mórtea Cardinalului-Primate Simor nu trece și, in care foile nóstre liberale de tóte partidele sè nu aduca vre-o scire referitóre la persón'a fiitoriuului Primate, si in legatúra cu acést'a referitóre la sramutarea reședinței primatiale din Strigona la Budapest'a. Noi amu trecutu cu vederea tóte scirile acele, pentru respectulu detoritu Sântiei Sale Pontificalui si Maiestății Sale Apostolice, cari singuri suntu îndreptați a decide in aceste cestiuni, si acum inca numai de ace'a scriemu, că sè protestămu in contr'a procedurii necualificabile a foiloru jidano-liberale, cari își aróga competența si in lucruri de acele, cari nu se țin de ele nici cum. Ce'a ce e mai necuviințiosu, este, că si foile semioficióse inca se ocúpa. si precum se vede la inspirațiune mai inalta, cu cestiuni de aceste. Astfelu dupa dênsele ar avé sè fia primat arhiepiscopulu din Agri'a Samassa, si asemenea reședința primatiale ar avé sè se stramute, inca inainte de denumirea noului Primate, la Budapest'a. Pre noi tóte lucrurile aceste nu multu ne intereséza, de órece Provinci'a nóstă metropolitană n'are de-a face cu afacerile primatului. Cu tóte aceste inse este detorința nóstă, că la publiciști catolici, sè protestămu in contr'a ingerinței necompetente a liberaliloru in afacerile beserice catolice.

Statele Unite din Americ'a de Nordu.

Din șematismulu beserice catolice din Statele unite ale Americ'e de Nordu, publicatu cu finea anului 1890 sub numele „*Catholic Directory*“, estragemu urmátorele date preainteressante despre infflorirea si progresulu catolicismulu in acele țeri: In Statele unite catolicii suntu împărțiti in 14 arhiepiscopii si 73 episcopii. Numerulu preoților e 8382, numerulu clericiloru 2132. Seminarie suntu 32, Beserici 7523. Gimnasii catolice suntu 102, școli poporale catolice 3194. Numerulu prunciloru, cari cercetéza aceste școli, e 633,238. Numerulu catoliciloru e aprópe 10 milióne; va se đica, beseric'a catolica e cea mai numerósa intre tóte societățile religióse, de óre ce protestanții nu ajungu la 6 milióne. — Inmulțirea catoliciloru e extraordinaria. La inceputulu acestui seclu nu eráu in Statele unite decátu 40,000 catolici; acum suntu mai 10,000,000. In orașulu St-Paul (statulu Minnesota) acum suntu 40 de ani erá numai o capela, in care totu la dóue septemâni se celebrá sânt'a Liturgiă; acum suntu 18 beserici si 7 capele catolice. Philadelph'i'a, care este centrulu quakeriloru, astăzi are intre

locuitori 400,000 catolici. — La anulu 1800 statele unite aveáu 6000 locuitori; la sfârșitul anului trecutu numerulu loru s'a îndecitu, fiindu acum numerulu tuturor locuitoriloru 60,000,000; éra numerulu catoliciloru s'a insutitu de dóue ori si jumetate.

Revista politica.

Afaceri interne.

Parlamentulu a decisu in ședința sa din 25 Aprilu, că până atunci, până cându comisiunea administrativa nu va terminá desbaterea proiectulu de lege despre reform'a administrațiunii, nu va mai ținé ședințe meritóre.

In ședința din 22 Aprilu a casei deputațiloru au fostu prezentate cinci interpelări, dintre cari dóue au produsu unu resensu mai mare, si anume un'a a deputatulu *Komjáthy* referitoriu la stările din comitatulu Csongrád, éra a dáu'a a deputatulu *Törs*, referitóre la stările din orasiulu Szentes. Améndoi deputați au descoperitu neșce stări administrative, cari in Europ'a nu se mai potu aflá. Ministrulu-președinte Szápáry a respunsu numai decátu, că recunósce adevêratatea celoru đise de interpelanți, că-i e si rușine de acele stări, că inse nu elu pórtă vin'a la tóte, ci antecesorulu sèu (Tisza), si că dênșulu va face toți pașii, că rèulu sè se delature, si că peccatoșii sè fia pedepsiți cu tóta asprimea.

Proteste in favorulu si in contr'a introducerei administrațiunii de statu cînă. Mai pre urma s'a declarat pentru administrațiunea de statu comitatulu Brașovulu, éra in contr'a comitatulu Clușulu.

Germani'a.

Imperiulu germánu érași a suferitu o pierdere mare. Generalulu *Moltke*, celu mai renumitu strategu alu tîmpulu nostru, a moritu in etate de 91 ani. Meritele, ce și-le-a căștigatu *Moltke* pentru renumele armatei germáne si pentru mărirea, de care se búcura Germani'a, nu se potu prețui indestulu. Elu a fostu unu soldatu *scientificu*, unu omu, care puneá in pracsă planuri premeditate si studiate cu multa diligența, si nu se apucá de luptă, până cându nu erá siguru de rezultatu. Sângele rece, tactulu si calcululu lui acuratu l'au facutu pre elu admiratu de tóta lumea. Mórtea l'a surprinsu pre neașteptate. La cina inca a fostu fórte veselu, si a avutu la sine o mica societate, cându de-odata începù a se sêmți rèu, si in puține mominte repausă in urm'a unei apoplecsie de inima.

Dorerea causata prin mórtea be-trânului strategu e generala, pentru-că *Moltke* n'a fostu numai unu omu bine-meritatu de patria, ci elu a fostu si unu omu de caracteru firmu, necorruptu. Elu inimici politici n'a avutu, căci politic'a nu-i prea placeá; elu a fostu soldatu si pentru redicarea armatei germáne și-a jertfitu tóta activitatea si tóte poterile sale.

Moltke fu nascutu la anulu 1800 in Parchim (Mecklenburg) din parinți danezi. Studiele militare le-a facutu in *Copenhag'a*. Dupa absolvarea studiiloru in scurtu pașl in armat'a germána, éra

dupa ace'a petrecù vre-o cătiva ani in armat'a turcésca, unde a si luat parte la celu d'ántăiu resbelu. Glori'a lui *Moltke* inse o forméza luptele susținute in contr'a armatei nóstre si in contr'a armatei franceze la anulu 1870.

Románi'a.

Acum decurgu in Románi'a alegerile pentru parlamentu. Din rezultatele până aci cunoscute se pôte vedé, că guvernulu va dispune de o maióritate impunetóre. Dintre 183 mandate guvernulu a dobânditu 103, éra opoșițiile numai 40. Voru fi 40 de alegeri restrínse, si din aceste inca e mai multu decátu probabilu, că guvernulu va avé maióritatea. Trebuie sè notămu inse, că in partidulu guvernamentalu conservatoru esista dóue fracțiuni, si anume conservatorii vechi si conservatorii moderați, si că prin urmare rezultatulu imbucuratoriu alu alegeriloru pentru guvernulu e de a-se ascrie coalițiunii dintre aceste dóue fracțiuni.

Corespondintie.

Vien'a in Aprilu 1891.

In corespondința mea din urma am fostu promis stimatei Redacțiunii, că cu ocașiunea mai de aprópe voiu servi cu unele date statistice din celebrulu opu alui L. de Hammerstein despre activitatea sociala a besericei. Datele aceste vorbescu destulu de elocuentu despre poterea cea preste fire a besericei catolice acolo, unde membrii ei „*căuta inainte de tóte imperați'a lui Domnedieu si dreptatea Lui*“ si nu-și prapadescu poterile si activitatea in realizarea unoru utopii naționale, ce dorere se întempla pre la catolicii din Ungari'a. De alta parte inse vorbescu destulu de elocuentu si despre ace'a, că ce pôte beseric'a catolica, déca nu are a se luptá atât'a cu resturi de ale misticismulu si formalismulu bizantin, cari dorere, atātu de multu împiedeca desvoltarea besericei románesci unite.

Dara sè revinu la renumitul opu alui L. de Hammerstein, care cu descoperirile lui a pusu in uimire si pre protestanți. Voiu incepe mai întâiu cu datele despre misiuni. Nu puțini din cetitorii „Unirei“ pôte nu voru scí, ce suntu misiunile aceste. Pentru aceștiia premitu, că suntu unulu dintre cele mai bune mijlóce de a redicá si promová religiositatea si moralitatea. De oratori renumiți, cari scú moia si inimile de piétra, ordurile religióse catolice cá si in trecutu dispunu si in tîmpulu de fața in mesura abundanta. Cându in o comuna incepe a scadé religiositatea seau incepu a se ivi ceva vițuri, cātu acum mijlócele comune ale besericei nu mai ajungu pentru susținerea religiosității si împiedecarea vițiilor, atunci oratorii cei mai buni ai orduriloru religióse primindu invitațiune se presenta la unu tîmpu anumitu in acea comuna si in 4—5 đile ținú câte dóue predici pre đii împreunate cu cultulu divin implinitu cu solemnitate. Asiá ceva se numesce misiune. La misiunile aceste curge totu poporulu din comune si din giuru, si de multe ori dupa o atare misiune religiositatea si moralitatea in o atare comuna iá cu totulu alta fața.

Ar fi prea multu, déca ași reproduce tóte datele statistice alui Hammerstein despre numerulu misiuniloru acestor'a. Me marginescu numai la misiunile Redemptoriștiloru

si a Iesuitiloru. Cei de întâiu in unu intervalu de câțiva ani au ținutu in Germani'a nu mai puțin cu 3028 misiuni mai mari si 2443 mai mici. La misiunile Iesuitulu Roh in Catedral'a din Coloni'a erau de față câte 20,000 oameni. La cele din München ținute pentru lucratori la 5 ore deminēti'a, că miserii oameni se pōta merge la lucru, de comunu la 4 ore deminēti'a, va se ȃca cu o ora înainte de inceputulu prediceii, beserica era dejă plina de lucratori. Era despre martirisirile generale, ce se întâmpla de comunu dupa misiunile aceste, amintescu numai atât'a, că dupa 500 de misiuni ale Lazariștiloru 500,000 de oameni au facutu marturisire generala de pecate si s'au cuminecatu. Aducu misiunile aceste aminte omului peccatosu si prea cufundatu in desmierdările lumii, că esista unu Domuedieu, căruia fi detoresce ascultare, si care-lu primesce cu brațele deschise, deca se întorče, căci „mai mare bucurie este in ceriu de unu peccatosu, care se întorče, decâtu de 99 de drepti”.

Nu mai puțin interesante suntu datele statistice cu privire la societățile de temperanța fundate de cleru in mijloculu poporului. Unu singuru preotu Iosifu Hillebrand a fundatu atari societăți cu unu numeru asiă mare de membri, cătu pune pre omu in uimire. In anulu întâiu alu paștrei sale că fundatoriu de atari societăți a câștigatu 12,000 membri, si in anulu alu doile 14,000. Pater Mathew din Irlandia a câștigatu in cele trei luni de întâiu a societății sale 25,000 membri, in cele două luni următoare 131,000 membri, si apoi in tēmpu de 5 ani cinci miliōne si jumătate membri.

Inca pōte si mai interesante suntu datele statistice cu privire la pres'a religioasă destinata mai cu sēma pentru poporulu dela cetăți si sate. Astfelu o scriere pentru poporulu intitulata: „Das häusliche Glück” in scurtu tēmpu a trecut in 230,000 esemplare. O alta scriere in contr'a alcoholulu intitulata „Der Schnaps”, in tēmpu scurtu s'a petrecutu in 53,000 esemplare. Fōi'a poporala „Paulinus Blatt” are 28,000, era fōi'a „Leo” 50,000 abonēți.

Cu alta ocaziune voiu servi cu alte date spre a aretă, ce e in stare a face unu cleru dedicatu cu totulu binelui poporului.

Aa.

Colect'a crucerului.

La colect'a crucerului inițiată de noi in numerulu 16 alu „Unirei” din a. c. s'au asociatu:

In Archiepescia. Protopopiatulu Aiudului: O. D. Aureliu Pascu, a. p. in Vale, 478 s. Protopopiatulu Coșocnei: O. D. Ioanu Blag'a, a. p. in Ghirigulu rom., 350 s. Agustinu Lazaru, p. in S.-Iacobu, 700 s. Petru Rusu, parochu in Pat'a, 430 s. — Protopopiatulu Dergei: O. D. Ioanu Petranu, p. in Ascileulu mare, 820 s. Protopopiatulu Ernotului: O. D. Isala Moldovanu, p. in Chirileu, 456 s. Protopopiatulu Ludoșului: Rmulu D. Nicolau Solomonu, prot. si p. in Ludoșu, 800 s. O. D. Nicolau Cucuiu, a. p. in Bogat'a, 700 s. Basilu Suciu, p. in Capușu, 900 s. G. Dami, p. in Cheț'a si adm. p. in Cristuru, 800 s. Teodoru Harsianu, p. in Chimitelniciu, 1000 s. I. Bosdocu, a. p. in Cicudiu par. a) 1200 s. S. Ignatu, p. in Cicudiu par. b) 400 s. Mac. Groze, coop. in Coocu, 700 s. Vas. Anghelu, p. in Dateșu, 450 s. Teofilu

Popu, p. in Hadarēu, 600 s. Rom. Orbeanu, a. p. in Iclandelu, 550 s. Ioanu Boeriu, a. p. in Lechința de Mureșu, 850 s. August. Negruțu, p. in Orb'a, 250 s. Aug. Almașanu, a. p. in Sânmarghit'a, 150 s. Georgiu Florianu, p. in Sângeru, 1000 s. Ales. Precupu, p. in Șeuș'a, 350 s. Nicolau Deacu, p. in Taureni, 700 s. Ales. Vod'a, p. in Vaideiu, 300 s. Vas. Popu, p. in Budiu, 600 s. Ștef. Nemeșu, p. in Dileulu rom., 400 s. — Protopopiatulu Mureșu - Uioarei: O. D. Adrianu Cismașu, p. in Oros'a, 423 s. — Protopopiatulu Pogacelei: O. D. Ioanu Albonu, p. in Velcheriu, 1263 s., care a trimisu dejă pentru 1/4 anu 2 fl. 60 cr., adunați cu disculu in beserica. — Protopopiatulu Roșiei: O. D. Ioanu Barn'a, p. in Patrângenii, 154 s.

In dieces'a Oradei-mari. O. D. Ludovicu Marcușu, coop. par. in Madarász, 1200 s.

In dieces'a Lugosiului. O. D. Iosifu Stupineanu, p. in Secașu, 1200 suflete. M. O. D. Ioanu Vulcanu sen., 200 suflete, deși nu are parochia, fiindu pensionatu.

Noutăți.

Escelenți'a Sa I. P. D. Metropolitu a indeplinitu la Mănecatulu din Domneșca Stăpăniloru binecuvântarea ramiloru de salca, era dupa ace'a a celebratu sânt'a Liturgiē cu numerosa asințina. In Joi'a mare erași a celebratu sânt'a Liturgiē, indeplinindu sântirea s. miru si spelându piciorēle la doi spre dece clerici. Sēr'a a luat parte la cetirea celoru 12 Evanghelii, cetindu Inuși in persōna cea de întâiu Evangelie. Tōte aceste servii le-a indeplinitu Escelenți'a Sa cu o deosebita tarie si putere sufletesca si trupesca, cu cari dorimu se pōta ajunge si santele Serbatori inca la mulți ani, spre fericirea si bucuri'a turmei sale.

Exercitiile spirituale pentru clerulu gremialu si pentru clericii seminariali s'au ținutu in 27, 28, si 29 Aprile. Meditațiunile le-a facutu Cl. D. Dr. Isidoru Marcu, prefectu de studie in seminariulu archidiecesanu. La tōte actele de pietate a asistatu, că totu de-a un'a, si Escelenți'a Sa I. P. D. Metropolitu, premergîndu toturor cu esemplulu stralucitu alu devoțiunei Sale.

Din Archiepescia. O. D. Iosifu Mihalțanu, preotu archidiecesanu in disponibilitate, a fostu numitu administratoru parochialu in Sânt-Benedicu, tractulu protopopescu alu Biei.

Din Dieces'a Gherlei. Ministrulu r. u. de justiția a numitu de spiritualu greco-catolicu la institutul corecționalu din Gherl'a pre M. O. D. Ioanu Hodoreanu, fostu profesoru la preparandi'a greco-catolica din Gherl'a. In loculu astfelu devenitu vacantu, fū dispusu de profesoru la preparandie M. O. D. Hilariu Boroșu, fostu prefectu seminariulu.

Ilustritatea Sa Episcopulu Dr. Ioanu Szabó a conferitu in 23 Aprile ordulu diaconatulu, era in 26 Aprile ordulu sacru alu preoției urmatoriloru domni clerici absoluți: Eugeniu Dredeanu, Victoru Berinde, Augustinu Cherestes, Ioanu Vladu, Ioanu Popu ex Breb, Iuliu Popu, Cirilu Negruțu, Antoniu Balibanu, Georgiu Manu, Ștefanu Szabó de Arghihet, Iuliu Moldovanu, Demetriu Cupșă, Iosifu Lemény, Ioanu Rotariu, Iosifu Onciu, Iustinianu Mărton, si Ioanu Timariu.

Fapta creștinēscă. Ilustritatea Sa Domnulu Iosifu Popu fostu jude la tabl'a regesca din Mureșu-Oșorheiu, strapusu in ace'a-și calitate la tabl'a regesca nou inființata din Clușiu, a donatu, dreptu suvenire a petrecerei sale in Mureșu-Oșorheiu, pentru sânt'a beserica greco-catolica de acolo unu Liturgiēriu cu litere latine legatu in piele, era fiic'a Ilustrității Sale veduv'a Livi'a Șandru unu Apostoleriu cu litere latine, legatu erași in piele tare. — Primēscă mulțamit'a noastră sincera!

Universitatea catolica din Washington a primitu pentru acoperirea speselor sale si pentru a se potē desvoltă totu mai multu, unu daru de 1,200,000 fl. v. a.

Esplosiune infricoșată in Rom'a.

Locuitorii cetății eterne au fostu deșteptați in 23 Aprile la orele 7 1/2 diminiēti'a de o bubuitura infricoșata. La inceputu se credeă, că e cutremuru de pamēntu, si spaim'a locuitoriloru de repetirea sguudirei era nedescriptibila. In scurtu se lași faim'a, că bubuitur'a a fostu efectulu unei esplosiuni întâmplate la magazinulu de prafu de pușca si de dinamitu situatu la fortulu Monte Verde, la o distanța de 4 kilometri dela Porta Portese. — In magazinu erau, dupa raportulu ministrulu de resboiu Pelloux, 4000 chilogr. de dinamitu si 265,000 chilogr. de prafu de pușca. — Efectele esplosiunei au fostu ingrozitoare. Casele situate pre punctele mai ridicate ale cetății au fostu daunate greu. Puține ferestri au reماسu intregi. In Vaticanu s'au spartu frumosele ferestri colorate dela scata regia, cari reprezentau pre sântulu Petru si pre sântulu Paulu. Mai mare dauna a suferitu inse Basilic'a monumentala a sântului Paulu, a cărei ziduri s'au crepatu era ferestrele neprețuite de sticla colorata s'au nimiciti in mare parte.

Raniți inca suntu mulți, asemenea si câțiva morți. Că se-și pōta inchipui cetitorii, cătu a fostu de teribila presiunea aerulu causata prin esplosiune, vomu aminti, că in apropierea fortificațiunei Monte verde arbori mari au fostu desradacinați, ap'a din Tibru a saritu din alvie, porțile colosale de bronzu dela Basilic'a sântului Petru s'au mișcatu in țini. Daunele causate prin esplosiune suntu enorme.

Besunetu stralucitu a aflatu inițiativ'a noastră cu privire la colect'a crucerului in cei 4 clerici gr.-cat. ai Seminariulu din Satumare, cari ne-au trimisu 2 fl. 30 cr., pentru a-i dá la acelu fondu, care va avē mai mare lipsa. Noi amu si predatu sum'a numita pentru fondulu scolasticu archidiecesanu, care de presinte mai multu este avisatu la ajutoriu.

O desmintire. Diariulu din Pest'a „Magyar Hirlap”, in Nrulu 14 din 4 Aprilu a. c., si dupa ace'a si cele alalte diare liberale au fostu publicatu o notița, in care se ȃceă, că preotulu nostru din Pogaceu'a cu ocaziunea inmormētării unui omu omoritu in urm'a restornării unui caru cu saci de faina, s'ar' fi exprimatu, cumcă mōrtea acelu omu s'ar' fi întâmplatu, fiindu-că ace'a a ințetatu unguresce si fiindu-că s'a lapedatu de națiunea sa. — Dupa informațiuni autentice, ce le avemu, trebuie se declarămu tōta scirea de o scornitura buna numai pentru a stēni neînțelegere si ura intre naționalitățile patriei. Omulu omoritu prin saci n'a sciutu se vorbēca unguresce, decâtu numai unele cuvinte, si prin urmare nici preotulu nostru n'a potutu se ȃca ce'a ce fi ascrie „Magyar Hirlap”. Altcum preotulu calumniatu, care e si administratoru protopopescu, a insarcinatu pre unu avocatulu, se cēra dela redacțiunea diarului „Magyar Hirlap” numirea calumniatorulu, pentru că se pōta întreprinde pașii de lipsa la judecatorie.

Nou'a reducere a preturiloru de calatorie la căile ferate din România promisa inca de guvernulu trecutulu se va pune in aplicare cu diu'a de 1 Maiu a. c.

Reducerea va variă intre 42 si 50 la suta, dupa cum va fi distanți'a de calatoria mai mare seau mai mica de 250 kilometri.

Afara de acēsta ușurare se va mai introduce următoarea inlesnire:

Biletele de calatori nu voru mai fi vëndute numai la statiuni, ci se voru află de vëndare la posta, la debite de tutunuri, in hoteluri etc. Ele nu voru portă data, ci numai distanți'a in kilometri si costulu si voru fi marcate, dupa ce va fi terminata calea chilometrica preveđuta in biletu.

Casu de mōrte. An'a Filipu n. Chețanu, veduva preotēsa in B.-Sânt-Miclașu, a repausatu in etate de 68 ani, in 19 Aprilu a. c. O deplāngu numeroșe rudeni, intre cari advocatulu Alesandru Filipu din Abrudu. — Repausat'a a fostu unu modelu de preotēsa romāna, iubitoare de Domneșcu si de prunci, pre cari cu multa abnegațiune si mari jertfe i-a crescutu. — Fie-i țērn'a ușora!

PARTE SCIENTIFICA-LITERARIA.

Mihailu Eminescu.

Studiu criticu.

(Continuare.)

Dela 1883 in c6ce cultulu lui Eminescu își serb6za prin publiculu nostru t6te orgfele sale. T6nerimea n6tra am6țita si imbetata de at6tea laude gramadite pre capulu lui Eminescu, incepe a uit6 pre Mureșianu, Alexandri si Bolintineanu si incepe a se ocup6 pre6 multu cu cet6rea lui Eminescu in detrimentulu desvolt6rii ei intelectuale, estetice si morale. Serman'a n6tra t6nerime nu 6fa nice ea nemic'a genialu si adeveratu frumosu in Eminescu, inse elu a devenitu poetulu de moda, si apoi e cunoscutu, ce potere captiv6t6re deprinde mod'a in lume, si mai cu ș6ma asupr'a t6nerimei. Si cum s6 nu devina Eminescu poetulu de moda, c6ndu pene at6tu de destre c6 a dlui Petrascu in „Convorbirile literarie” si a dlui Gherea in „criticele” sale nu-și ț6nu sub demnit6tea loru a se ocup6 cu o nulitate literaria c6 Eminescu, deși potemu cu totu dreptulu ț6ce, c6 in studiile loru partea cea mai slaba o form6za citaț6niile din Eminescu, din cari se vede, c6tu de puținu merita Eminescu si numele de unu poetu mediocru. C6ndu unu omu maturu dedatu a cet6 cu atenț6une si judecata, percurge p6na in capetu scrierile acestoru doi distiņi literați asupr'a lui Eminescu, atunci ajung6ndu la capetu își ț6ce cu totu dreptulu: Ce barbați descept6 si instruiți, ce espunere frum6sa si eleganta de idei, ce magazinu impuner6toriu de erudiț6une, inse ce dauna, c6 t6te lucrurile aceste suntu prapadite in studiulu unui bietu poetastru, care c6 poetu st6 pre unu nivelu multu mai inferioru de c6tu ei c6 prosaiși. Si cu cuvintele aceste va pune omulu cartea de l6turi in credinț6'a, c6 d6ca Eminescu c6 poetu ar fi ace'a, ce e dlu Petrascu si dlu Gherea c6 prosaistu, atunci totuși s'ar plat6 osten6l'a, c6 s6-lu cet6sca omulu. Nu asi6 se int6mpla inse cu 6meni, pentru cari lectur'a de atari scrieri este ceva raru, si mai v6rtosu nu asi6 se int6mpla cu t6nerimea. Atari 6meni si t6neri devinu formalu farmecați de studie c6 a dlui Gherea si Petrascu. Si ac6st'a cu totu dreptulu. Inse de alta parte, fiindu-c6 obiectulu ataroru scrieri este Eminescu, totu farmeculu se ascrie acestuia si nu acelor'a. Si astfelu din litera in litera se int6mpla cu dnii Gherea si Petrascu o specie de: „sic vos non vobis mellificatis apes” alui Virgiliu. Cor6n'a, ce și-o au impletitu ei si ar trebui s6 fia pre capulu loru, li-o i6 Eminescu pre furisț6 si pre neobservate si și-o aș6da pre capulu s6u.

Genialulu enciclopedistu Helvetius in opulu s6u „D'l'Esprit” ț6ce, c6 este geni6 de invenț6une si geni6 de espresiune, ¹⁾ ce at6t'a va s6 ț6ca, c6 esistu geni6, ce implu pre omu de admiraț6une prin avuț6'a de idei frum6se, placute, interesante si originali, cum e p. e. Homeru, si 6rași geni6, cari nu impun multu cu avuț6'a de idei mai cu ș6ma originale, inse suntu puternici preste mes6ra in exprimarea loru, cum e Virgiliu in Aeneid'a sa.

S6 vedemu acum, 6re Eminescu aparține baremu ueia din clasele aceste.

D6ca deschide omulu colecț6unea de poesii de alui Eminescu publicate de dlu Maiorescu la 1884, si le cetesce t6te cu atenț6une dela inceputu p6na la capetu, si apoi își pune intrebarea, cari suntu s6mțirile c6ntate si ideile exprimate de Eminescu in unu numeru destulu de mare de poesii din unu volumu 6rași destulu de mare, se va mir6, c6ndu va capet6 respunsulu categoricu, c6 aț6ra de c6teva suspine sporadice in faț6'a frumseț6i naturei, in t6te n'a int6mpinatu nemicu, absolutu nemicu alt'a dec6tu s6mțulu secșualu sub forma de amoru, si unu uritu de lume sub form'a pessimismulu lui Scho-

penhauer. Si de ar caut6 omulu ori si c6tu, de și-ar incord6 atenț6unea si spiritulu de observaț6une p6na la extreme, mai multu nu va 6f6, dec6tu purure si pretotindine pre Amoru si pre Schopenhauer in o amiciț6a bizara.

Acum c6mpulu poesiei este at6tu de estinsu, s6mțemintele, ce suntu in stare a cuprinde inim'a unui poetu genialu si a erupe de acolo imbracate in veșm6ntulu poesiei, suntu at6tu de multe si varie, ideile acomodate de obiecte minunate ale poesiei suntu at6tu de multifarie, inc6tu trebuie s6 fia pentru unu omu cugetatoriu o adeverata tort6ra suflet6sca a cet6 pre unu poetu c6 Eminescu, in care dela inceputu p6na la capetu nu int6lnesce omulu dec6tu totu numai aceste d6ue lucruri exprimate c6ndu in o forma c6ndu in alt'a. D6ca unu musicantu ni-ar c6nt6 t6mpu de o 6ra totu numai cu d6ue tonuri variate c6ndu mai tare, c6ndu mai linu, c6ndu mai iute c6ndu mai incetu, atunci e raru omulu, care n'ar deveni nervosu la auț6ulu unei atare cacofonii. Cetitorii nostri in locu de unu musicantu, ce fi c6nta astfelu cu instrumentulu s6u, s6-și intipui6sca pre unu omu, ce-i cetesce poesile lui Eminescu, si impresiunea causata de musica strafomata in impresiune causata de poesia, si atunci apoi ilu au pre Eminescu chiar asi6 cum este.

Frumosu si cu multa graț6 ne spune simpaticulu si bl6ndulu poetu germ6nu Uhland, c6tu suntu de multe obiectele, de cari se p6te inspira si le p6te c6nt6 unu poetu:

Er singt von Lenz und Liebe, von süsser
goldener Zeit,
Von Freiheit, M6nnerw6rde, von Treu und
Heiligkeit,
Er singt von allem S6ssen, was Menschen-
brust durchbebt,
Er singt von allem Hohen, was Menschen-
herz erhebt. ¹⁾

Din t6te aceste obiecte frum6se in totu Eminescu nu va 6f6 omulu nemicu c6ntatu, dec6tu singuru: iubirea, si inca si ac6st'a restr6nsa intre marginile 6nguste a iubirei secșuali. Iubirea de patria, iubirea de naț6une, iubirea idealulu, iubirea libert6ții, iubirea v6rtuț6i si alte c6te si mai c6te genuri de iubiri inalț6t6re de inima, ce le int6mpina omulu prin poeții classici ai totororu pop6reloru, suntu deplinu esch6se din scrierile lui Eminescu, c6 si cum ar fi pentru ele o planta esotica, necunoscuta lui Eminescu nice dupa nume. Si unu sufletu moh6ritu si putredu c6 alui Eminescu a fostu si cu totulu necapace de a se insufleți de ori ce alta iubire af6ra de cea secșuala. Filosoff'a pessimista alui Schopenhauer a saditu in inim'a lui inca de t6mpuriu o ura si unu uritu faț6 cu t6ta esistenț6'a. Pentru elu pam6ntulu er6 numai unu br6șiu de t6na. Pentru elu si ceriulu e unu „mausoleu”. Pentru elu „totulu e o nebuln6”, 6ra „a fi e o nebuln6 si trista si g6la”. Pentru elu „dec6tu vieț6'a ac6st'a e mai bunu nemic'a”. Ce e dara mai naturalu, dec6tu c6 unu sufletu, pentru care esistenț6'a e o b6la, s6 nu se insufleț6sca absolutu de nemicu idealu, c6ci d6ca esistenț6'a inș6-și e unu r6u, atunci ce idealu pre lume mai p6te av6 unu interesu 6re care pentru o atare esistenț6. Indata ce esistenț6'a ac6st'a ar incepe a se interes6 de ceva idealu, numai dec6tu s'ar convinge, c6 totuși esistenț6'a este mai buna dec6tu neesistenț6'a, si atunci ar fi capetulu intregulu pessimismu Schopenhauerianu. Pentru ace'a ar fi o adeverata nebuln6 si lipsa de consecinț6, d6ca cineva ar aș6pt6 dela Eminescu vre-o insufleț6re seau iubire faț6 cu lucrurile placute si inalte, cari dupa Uhland mișca pieptulu omenescu și-lu cutriera. Pessimismulu lui Schopenhauer i-le-a acoperitu aceste cu totulu,

¹⁾ C6nta de libertate, placere si amoru, Bravura si credinț6a, sfinț6nie si doru, C6nta de totu ce-i dulce si 'n inima petrunde, C6nta de totu ce-i nobilu si 'n sufletu respunde.
Traducere de D. V. Pogor.

cum acoperu norii cei groși stelele. Si ce a mai remasu in elu, au fostu numai s6mțirile cele carnali, pre cari chiar nice Schopenhauer nu le-a potutu alung6 din sine, c6ci aceste suntu mai puternice dec6tu ori ce teorie filosofica. Si intre s6mțirile aceste carnali, dupa s6mțulu de f6me si de sete seau de nutrem6ntu, celu mai puternicu este celu secșualu. Ac6st'a singuru i-a mai remasu lui Eminescu, si lucru firescu, c6 numai pre ac6st'a a mai potutu s6-lu mai c6nte. A remasu s6mțulu ac6st'a in elu, c6 singur'a ruina de s6mțeminte, ce a contrastatu pessimismulu, care le-a spulberatu pre t6te celealalte din pieptulu lui, c6 o oasa neinsemnata in sufletulu lui celu pustiitu de filosoff'a lui Schopenhauer, c6 unu arbore solitariu si cu umbr'a slaba in deșertulu celu arț6toriu alu Arabiei. Si d6ca urmaresce omulu cu atenț6une, cum c6nta bietulu si nefericitulu Eminescu chiar si s6mțulu secșualu, atunci observ6za, cum pessimismulu lovesce in continuu si in ac6st'a, c6 s6-lu om6re, cum a om6ritu pre celealalte, c6ci si prin poesile lui erotice seau de amoru strabate totu mereu pessimismulu lui Schopenhauer, care c6te odata este negru, antipaticu, respingatoriu, p6na la disgustu si gr6ta. Cei ce voiescu s6 se convinga, cet6sca poesii'a lui: *Mortua est*, ¹⁾ in carea iubirea secșuala rabiata si pessimismulu celu selbaticu facu grimase c6 nesce marionete compuse din schelete omenesci. Ac6st'a este caus'a, de la elu chiar nice Amoru nu este simpaticu si delicatu c6 la alti poeți, ma la elu de multe ori este chiar' antipaticu, c6tu despre amoru lui se p6te ț6ce ce'a ce ț6ce Ovidiu despre invidia, c6

Pallor in ore sedet, macies in corpore toto. ²⁾

Astfelu totu cuprinsulu poesiloru lui Eminescu este monstruosu. De-o parte pessimismulu lui Schopenhauer, 6ra de ce'a alalta iubirea secșuala seau erotismulu desfiguratu si mutilatu de lovit6rile pessimismulu, o specie de Ianus cu d6ue fețe infric6șate.

6ta ce se propune tinerimei n6tre c6 geni6. Si-au trasu 6re s6m'a acei ce propunu pre Eminescu c6 geni6, ce desastre suntu in stare poesile lui de unu atare cuprinsu s6 produc6 in inimele inocente a tinerimei? D6ca nu și-au trasu s6m'a p6na acum, atunci ar' fi bine si de doritu s6 și-o traga de ac6 in colo, s6 le fia mila de tinerimea n6tra si s6-lu lase pre Eminescu s6 se cufunde in marea uit6rii, unde merit6za.

Inainte de ce ne-amu dimit6 mai in detaiu in analis'a cuprinsulu poesiloru lui Eminescu, nu potemu las6 neamintita o impregiurare, ce ni-a batutu tare la ochi.

Domnulu Gherea in critic'a lui Eminescu cu t6ta erudiț6unea si agerimea cea frum6sa, de carea dispune, nu p6te descoperi nice d6nsulu mai multu in poesile lui dec6tu erotismu si pessimismu. D6ca mai vorbesce pre ici colo si despre altu ceva, ace'a este numai unu tribut6, ce-lu aduce si d6nsulu opiniunei publice seduse, cu carea nu ar voi s6 se puna in opuseț6une prea marcata. Batetoriu la ochi este inse, c6 dlu Gherea erotismulu, ce-lu 6fa in poesile lui Eminescu, flu folosesc6 spre a aret6, c6 Eminescu in fondulu sufletulu s6u a fostu idealistu, si pessimismulu a fostu numai unu apendice capetatu in mieț6lu socialu, in care a traitu, unu scaiu, ce s'a acat6tu de elu depre societatea, in care a petrecutu. Noi amu dori, c6 dlu Gherea, care precum se vede, a cetitu f6rte multu, s6 ne spuna, d6ca idealismulu este totu un'a cu erotismulu, si c6 prin urmare unde este erotismu mai multu, acolo este idealismu mai multu? In consecinț6a ar trebui dlu Gherea s6 puna pre Anacreon, poetulu celu mai eroticu alu anticit6ții, preste toți ceialați poeți; ma c6nteculu acel'a ultraroticu alui Demidocu din Odisea s6-lu considere de lucrulu celu mai idealu alui Homer. ³⁾

¹⁾ Poesile lui Eminescu pag. 65.

²⁾ Metamorphose II, 17.

³⁾ Odisea cartea VIII.

¹⁾ Discours IV. c. I.

Si totuși criticii și literații lui Anacreon nu-i dau atât'a onoare, era cântecul acela din Homer chiar pentru-că este ultraerotic, nu voru să-l recunoască de unu productiu alu marelui idealistu Homer, căci nu în erotismu, ci în alte lucruri se vedesce adevăratul idealismu alu unui sufletu mare, cum a fostu Homer. Nu semnul idealismului este erotismul în poeziile lui Eminescu, ci este numai restul de sântămintă mântuită de focul mistuitor alu pessimismului, fiindu-că la acestu sântămintă a ramasu și pessimismul lui în mare parte nepotințios. Pessimismul lui Schopenhauer a produs în sufletul și altcum miseru alu Eminescu unu incendiu de sântămintă, în care toate s'au nimicitu, și că șura a mai ramasu numai sântămintă secșuală. Acest'a este singur'a esplicare naturală a erotismului lui Eminescu față cu lips'a deplină a altor sântămintă la el, carea trebuie să o recunoască și dlu Gherea.

(Va urmă.)

Atal'a.

Novela de F. R. de Chateaubriand.

(Continuare.)

Ne-amu reintorsu la peștera. Pre drumu impartășiam misionariului cugetulu meu de-a me aședă definitiv la elu. Pustniculu inse cunoscându, asiă se vede, în de ajunsu inimile omenilor, sciă bine, la ce țintesce gândulu meu; îmi dăse dar: „Șakta, fiulu lui Utalissi, până ce traia Atal'a, eu însu-mi vè indemnâm, să remâneți la mine; acum inse ție ție s'a schimbatu sôrtea. Tu ai inca multe dorințe față de patri'a ta. Crede-mi, fiule, că dorerea nu e vecinica și mai curându seau mai târziu își are și ea unu capetu. Da, fiindu-că inim'a omului e marginita. Cea mai mare slabiciune omenesca este ace'a, care ne face, să uitămu curându și care nu ne lăsa să fimu nici nenorociti multa vreme. În-tôrce-te dar la Mississippi, mergi, de mângăie pre cei ce te-au plânsu în toate țilele, de cându i-ai parasitu. Imbrăca religi'a Atalei, deca aști de bine, și ține minte, ce i-ai promis: că te vei face creștinu și virtuosu. Eu voiu pazi mormântulu Atalei, câte țile voiu mai avé... Du-te, fiule, du-te. Domnețeu, sufletulu sororei tale și inim'a betrânului țeu prietinu voru fi pûrura cu tine.“

Èta cele din urma cuvinte ale betrânului pustnicu rostite cătra mine. Considerați'a, ce aveam față de elu, eră cu multu mai mare, decâtu să nu-lu ascultu.

În alta ție asiadar mi-am parasitu stapânulu. Elu strîngându-me la sinulu său me invrednici de ultimele-i lacrimi. Am mersu apoi la mormântu. Cându am vedutu o cruce mica înțepenita în țerên'a lui, am ramasu surprinsu multa vreme. Crucea se înalță întocmai că si catartulu năii cufundate, ce se ridica dintre valuri. Am înțelesu numai decâtu, că pustniculu a âmblatu preste nôpte aici și elu a pusu crucea, dupa ce s'a rogatu. Acestu semn alu prietinței și îndurării sale erași m'a facutu, să plângu cu amar. Eră pre aci, să deschidu mormântulu, și să me mai uitu odata la mirés'a mea, dar o frica religiôsă me stapâni. Am ședutu pre țerên'a lui inca prospeta. Razemându-mi unu cotu pre genunchiu și plecându-mi capulu între palme, m'am cufundatu într'o meditație trista.

O, René, acolo, pre acelu mormântu me gândiam întâia-și data la zadarnici'a țileloru nôstre și la mai marea deșertăciune a planuriloru omenesce. O, fiulu meu! cine nu s'a gânditu vre-odata la aceste? . . . Acum suntu întocmai cerbului betrân, ce de multele ierni a încarunțitu! Anii miei se întrecu cu anii corbului, și cu toate astea în butulu țileloru gramadite pre capulu meu, pre lângă toate pațaniile și esperințele mele, nu am aflatu unu singuru omu, care să nu se fi înșelatu în visulu fericirei sale; n'am aflatu inima, care să nu fi portatu o rana ascunsă. Chiar și inim'a, ce ni-se pare mai voișă, sêmăna cu fântânile din pustietatea Alachm'a, adeca suprafața lor se pare curată și liniștită, er deca vei cauta în fundu, vei poté vedé gróznici crocodili, ce se hranescu din apele lor.

Pre acestu locu alu dorerii am vedutu resarirea și apunerea sôrelui. În alta ție la celu dintăiu clonțanitu alu cocostercului, me gatiam să parasescu mormântulu sântu alu miresei mele. Am strigatu inca de trei ori spiritulu Atalei, și de trei ori mi-a respunsu spiritulu pustiei de sub tristulu arcu alu podului. Am trimisu apoi o salutare spre resaritu și tocmai priviam în departare pre carările muntelui calugarulu, ce scoborîndu-se se grabia de buna sêma la colib'a vre-unui nenorocitu, spre a-lu mângăia. Îngenunchiându și imbrățișându mormântulu esclamai: „Odihnesce în pace în acestu pamântu strainu, o, tu prea feciôra! Dreptu respăta iubirea, esilulu și mórtea ta, èta că toti te parasescu până și iubitul tu Șakta!“

Udându țerên'a ei cu lacrimi, m'am despartitu de fêt'a lui Lopez. Am pribegitu din loculu acel'a, lasându sub acestu mormântu admirabilu alu naturei o amintire și mai admirabilă și mai sântă: modestulu mormântu alu virtuții.“

Epilogu.

Șakta, fiulu lui Utalissi din sêmênța Natchesiloru, enarà acêsta istorie europenului René. Parinții o povestira fiiloru, er eu o aușii dela unu Indianu. Eu vedui în acêsta narațiune icôn'a acestui poporu vênatorescu și agricolu; vedui religiunea, prim'a legislatore a omenimei, pericolele, la cari poté duce seraci'a spiritală, cându se opune adevăratulu spiritulu alu evangeliului, lupt'a patimei și a virtuții în o inima nevinovată, în urma triumfulu creștinismului asupr'a celei mai consumatôre pasiuni și celei mai intristatôre frice, a iubirei și a morții.

Enarându-mi acêsta istorie unu Siminolitu o aflai de totu instructivă și frumoșă, fiindu-că elu întreșu în ea florile pustului, plăcerile vieții familiare și unu modu de descriere de totu simplu a scenelor dorose; totu atâtea calități, cari m'ași magulî, deca și eu le-ași avé. Ceva îmi eră inca necunoscutu; nu sciām ce s'a alesu din parintele Aubry, nime nu-mi sciă spune nimicu despre elu. N'ași fi aflatu poté nici odata nimic'a despre sôrtea lui, deca nu mi-ar fi descoperitu lucrulu acest'a Provedinți'a divină, carea le îndrepta toate. Èta cum s'a întemplat:

Âmblam deja de multu tîmpu de-a lungulu țiermuriloru rfului Mississippi, care formase odata granița sudică a Nôuei-Frâncie, dorindu să vedu minunea acestui ținutu, adeca cataract'a dela Niagara'a. Aprôpe de țint'a, ce mi-o propusesem, vedui într'o demința, în țer'a de atunci a Irokesiloru, o femeie sieșându sub unu arbore și ținându în brațe unu copilu mortu. Me apropiam încetu de femeie, fiindu cu atențiune la ceea ce le vorbiă copilului:

„O, de ai fi ramasu tu în viața, iubitul meu fiu, cu câta placere ai fi întinsu cu mân'a ta arculu! Brațulu țeu ar fi imblânțitu pre cei mai crunți urși, și aprigile tale peciôre ar fi întrecutu pre iușile capriôre. O, tu albule ermelinu a stânciloru, de ce a trebuitu să pleci asiă de țeneru în imperiulu morțiloru?! Cum vei traia acolo numai singuru? Tatalu țeu nu-i acolo, să te nutresca cu vênătu. Vei scribură de frigu, și nici unu spiritulu nu-ți va dá vre-o piele, că să te încălșeci. O, me voiu grabi, să me întâlnescu cu tine, să-ți cântu cântece și să te strîngu la pieptulu meu!“

(Va urmă.)

Diverse.

Grădin'a de legume. Între diferiții rami ai gradinaritului legumaritulu este unulu dintre cei mai proventuoși, căci ne rebonifica totă ostenel'a și ne reintôrce mai iute și mai securu toate spesele, ce amu avutu. Din venitul unei grădini de legume, bine arangiate și cultivate în modu raționalu, deca acêst'a se afla în unu orașu seau aprôpe de acêst'a, și deca are o estensiune numai de 1/2 jugeru (800^m□), poté traia cum se cade o familia.

E prea naturalu, cumcă grădin'a trebuie lucrata bine, că asiă în decursulu unui anu acela-și locu să ne produca celu puțin de două ori. Gradinariu țicu, că în grădin'a de legume nici unu petecu de locu nu are să sté 24 de ore nefolositu. Se înțelege că spre acêst'a să recere multa diligența și o impartire rațională. Dar și altcum gradinele de legume ne aducu unu venitu frumosu, numai să alegem bine legumele, cari au mai mare trecere, adeca să ne conformămu referințelor locale. În Erfurtu de es. spargelulu seau sparg'a cultivată în locu acomodatu aduce pre jugeru unu venitu curatu de 500—600 fl. — În alte ținuturi unu jugeru cultivatu cu hireanu seau crastaveți aduce 700 fl.

Èr în Bavari'a cêp'a cultivată și numai la câmpu afăra, aduce de jugeru 500 fl. La noi inse mai bine se renteza producerea sêmênței de legume. Câți bani dămu în fiecare anu pre sêmênța, deși avemu grădini productive. Asiă de es. 1 chlgr. sêmênța de corfiolu costă de regula 16—20 fl., și pre unu jugeru se potu produce 5—6 centenare, adeca ne aduce unu venitu de 400—600 fl.

Si din aceste câteva exemple se vede, cătu venitu poté să ne aduca o grădina de legume. Ar fi de doritu, că între țeranii nostri cu deosebire, — cari cei mai mulți n'au în grădinele lor altcum destulu de mari și productive nici chiar acelea legume, fără de cari nu poté fi nici celu mai din urma omu, — să se deștepte unu interesu mai mare față de cultivarea grădinelor de legume, deca nu pentru a-și înmulți venitele, celu puțin pentru a-și îmbunătăți traiulu. Ar fi bine, că preoții și învetații nostri să de poporului unu indemn nobilu, — unu exemplu bunu și în acêsta privința.

Preaintelepții ampoliați dela magistratulu din Smyrne (Asia mica) au adusu în 1 Aprile a. c. o decisiune dêmna de importantia țilei aceleia. Eră anume cestiunea, ce iluminăție se primésca stradele Smyrnei, de gas seau petroleu? Si învingerea a picatu pre partea

petroleului! Argumintele, cu cari și-au motivat parinții orașului votul lor, au fost, că lumin'a de petrol e cu multu mai mare și mai frumoasă decât cea de gas, și că și fără de acesta impregiurare, luminația cu petrolu costă cu multu mai puțin! — După acestu votu renumitu parinții orașului s'au impraștiatu cu consciința de a-se fi ingrigitu cum se cuvine de înflorirea orașului și de glori'a lor. — Cestiunea are inse inca și o alta lature. Anume concurentulu pentru instalarea luminației de gasu eră unu germănu, era concurenții luminației cu petrolu erău nește ruși, cari voiescu să vînda cu ori ce prețu petrolu lor. Se înțelege deci ușoru, cum au învinsu voturile petroleiștilor, anume ei aveau busunarele incarcate cu ruble, și apoi în Turci'a ori ce cauza o decide bacșișulu.

Bibliografia.

Cele trei faciôre negre din Afric'a ecuatoriala. Traducere prelucrata din francesă de Dr. Demetriu Radu. — 8° micu, 140 pagine.

Edițiunea „Revistei Catolice”. — Anunțamu cu viua placere aparițiunea în broșura a națiunii acesteia placute și morale. Cartic'e a acest'a e forte acomodata că daru și că premii la pruncii scolari. O recomandămu cu tóta caldur'a atențiunii publicului nostru cetitoriu. — Se pôte procurá dela „Direcțiunea Revistei Catolice” în Șigesci (Lacfalu), post'a ultima *Felsöbánya* cu prețulu modestu de 40 cr, era pentru Români'a cu 1 leu și 10 bani.

Post'a Redacțiunei: — V. B. Poes't'a trimisa nu o potemu publicá, deórece D-vóstra ați publicat'o dejá odata în «Amiculu Familiei» din anulu 1886, în numărulu 9. — M. L. în Hembacu. Prețulu abonamentulu s'a primitu cu mulțamita. — I. S. în Ch. Corespondința nu o potemu publicá. Diaristic'a e chiamata să îndrepte reulu *in genere*; persónele pe catóse și rele să îndrepta prin superiorii competenți. Apoi ce ar' folosi totu ce țiici casei scolare din Ch.? Acum peccatosulu nu ve mai pôte strică, era D-ta ai câmpu, pre care se-ți poți câștigá merite și mai mari.

Mulțamiți lui Domneșeu, că ați scapatu de elu, și decă nici pre viitoriu nu se îndrepta, aretăți-lu Veneratulu Ordinariatu. — I. P. în Asc. m. u. Acum din lipsa de spațu nu se pôte publicá descrierea trimisa. Vomu folosi-o inse cu alta ocașiune. Seiri merunte, ce potu interesá publiculu mare, să ai bunatate a-ne trimite. — P. T. în Monoru. Abonamentulu s'a primitu la tēmpulu sēu, și asemenea și fói'a dela noi vi-s'a trimisu regulatu. Vin'a e la poșta. Numerii reclamați s'au trimisu, era adres'a să va schimbá precum ați doritu.

Editoru și redactoru respundietoriu:
Dr. Vasiliu Hossu.

Prețulu mărfurilor.

Piat'a din Blasiu. Grâu, hect. fl. 6.— până 6.25, — grâu mestecat fl. 5.50 până —, secara fl. 4.75 până —, — ovesu fl. 2.25 până fl. 3.—, cucurudiu fl. 4.65 până fl. —, — alacu fl. — până fl. —, cartofi fl. 1.50 până fl. 2.—, — semētia de cânepa fl. 7.50 până fl. —, fasolea fl. 5. 50 până fl. 6.—, — carnea de vita chilo 40 cr. până —, carnea de vitielu 40 până — cr., carnea de porcu 40 până — cr., carnea de berbece — până — cr., — 16 óue cu 20 până — cr.

Josifu Gans,

fabricantu și reparatoriu de masîne agronomice

(5) 5—10

in Blasiu (Balázsfalva)

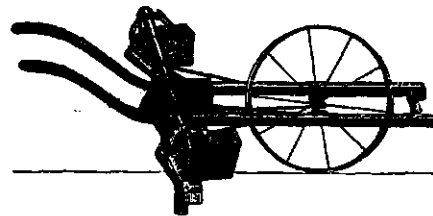
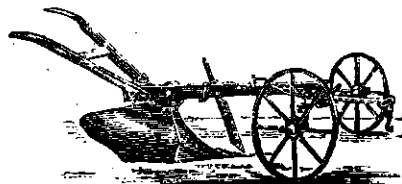
recomânda pre lângă garanția și servitiu solidu și promptu depositulu sēu de

pluguri, masîne de imblatitu, de cusutu, de trieratu și de

alte instrumente economice,

tôte din fieru batutu.

Tôte obiectele amintite se potu procurá și pre lângă solvire în rate.

Cu deosebita stima cutezu a incunoscintiá pre

Veneratulu Cleru greco-catolicu,

că precum și până acum iáu asupra-mi gătirea de iconostase, amvóne, altarie

și alte obiecte de ale instruirei interne a besericeilor, în ce privesce lucrulu de mesariu și de sculptoru, de colorare respective de marmorisare și de prevedere cu icóne sântē, dimpreúna cu asiedierea acelor obiecte în fati'a locului, precum și renovarea de iconostase cu pretiurile cele mai ieftine.

Cu proiecte colorate servescu cu placere.

Iconostasele ridicate de mine în besericele greco-catolice au câștigatu recunóscere deosebita, și tôte me îndreptatiescu la sperarea, că Veneratulu Cleru me va impartási ocasional-minte de pretiuit'a-i incredere. Silinti'a mea se va îndreptá totu de-a un'a într'acolo, că și de aci încolo se meritu renumele celu bunu, care mi-l'am câștigatu până acum.

Prin tarifulu de zone disparēndu departările, prin acest'a capacitatea de concurenția mi-s'a maritu.

Rogându-me pentru pretiuite comande sum

Oradea-mare, 28 Ian. 1891

cu deosebita stima

Carolu Müller,

auritoriu și fabric. de recuis. beserie.

(4) 6—6

Fundata în an.
1858.

FRANCISCU WALSER

Liferantu de curte
alu Altetiei Sale
imp. și reg. Archi-
ducele Josifu.

proprietariulu primei fabrici ungare de masine și recuisite de pompieri, turnatoriu de clopote și metalu

Budapest'a, VII, strad'a Rottenbiller, Nr. 66

recomânda atențiunii preanonatorilor domni preoti

TURNATORIA SA DE CLOPOTE

în care se fabrica atâtu grupuri câtu și clopote singurate: cu scaune de fieru patentate și cu chivere (córne) scutite de frecare. Fabric'a a liferatu dela întemeierea sa 1800 clopote mari de metalu, într'altēle și celu dela metropol'a din Bucuresci în greutate de 8000 kilograme.

Se afla umblátore scutite de mirosu, arangiamente pentru bái, conducte pentru apa și pompe pentru fântâni.

(2) 18—52

Preliminarie de spese și Pretiu-couranturi se trimitu la cerere gratulitu și franco.

Distinsu în anulu 1885 la espositiunea regnicolara din Budapest'a pentru lucru excelentu, progresu și capacitate de concurenția cu diplom'a cea mare de onóre.

